

Çalışma Bakanlığının kuruluş ve görevleri hakkında kanun

(Resmî Gazete ile ilâm : 30 . I . 1946 - Sayı : 6219)

No.
4811

Kabul tarihi
28 . I . 1946

BİRİNCİ MADDE — Çalışma Bakanlığı, çalışma hayatının düzenlenmesi, çalışanların yaşama seviyesinin yükseltilmesi, çalışanlar ile çalıştıranlar arasındaki münasebetlerin memleket yararına ahenklendirilmesi, memleketteki çalışma gücünün genel refahı artıracak surette verimli kılınması, tam çalıştırma ve sosyal güvenin sağlanması ile görevlidir.

İKİNCİ MADDE — Çalışma Bakanlığı merkez kuruluşu, Çalışma Bakanının emri altında bir müsteşarla;

- 1 - Özel kalem müdürlüğü;
 - 2 - Araştırma kurulu;
 - 3 - Teftiş kurulu;
 - 4 - Hukuk müşavirliği;
 - 5 - Çalışma genel müdürlüğü;
 - 6 - İşçi sağlığı genel müdürlüğü;
 - 7 - Zatişleri müdürlüğü;
 - 8 - Levazım müdürlüğü;
 - 9 - Seferberlik müdürlüğü;
 - 10 - Kâğıt işleri müdürlüğü;
- kuruluşlarından ibarettir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Çalışma Bakanlığı eldeki kadrosuna göre gerekli göreceği yerlerde çalışma müdürlükleri kurar.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Müsteşar, Bakanın müşavir ve yardımcısı olup Bakanın vereceği Bakanlığa ilişkin bütün işleri kanun ve tüzükler hükümlerine göre düzenler ve yürütür. Bakanlığın bütün kuruluşuna ve subelerine bakanın direktifleri dairesinde gereken emirleri vererek bunların uygulanmasını gözetimi altında bulundurur.

BESİNCİ MADDE — Özel kalem müdürlüğü, Bakanın resmî ve özel yazışmalarını, Bakan tarafından verilen işleri ve Bakanlığın şifreli yazışmalarını ve teşrifat işlerini idare etmekle görevlidir.

ALTINCI MADDE — Araştırma kurulunun görevleri şunlardır:

- a) Bakanlığın kuruluş gayesini ilgilendiren konular üzerinde incelemelerde ve araştırmalarda bulunarak bu hususta teklifler hazırlamak;
- B) Bakanlık memurlarının yetştirilmesi için lüzum görülecek meslek kurslarını tertip etmek ve programlarını hazırlamak;
- C) Çalışma meclisine ilişkin gündemi hazırlayıp Bakanlığın tasvibine sunmak ve meclisin yazı işlerini yürütmek;
- D) Milletlerarası çalışma teşkilâtı ile temas ve yazışmaları idare etmek ve bu teşkilâta üye olmaktan doğan isterlerin yerine getirilmesiyle ilgili incelemeler yaparak tekliflerde bulunmak;
- E) İlgili dairelerin hazırlıyacıkları kanun ve tüzük tasarıları hakkında dü-

şüncelerini bildirmek;

- F) Çalışma hayatı ile ilgili istatistik malûmatı derlemek;
- G) Çalışma konusu ile ilgili yayınları vâp etmek ve kovuşturmak.

YEDİNCİ MADDE — Teftiş kurulu. Bakanlığa bağlı bütün kuruluş ve kurumları Bakan adına teftiş eder. Bu kurulun, teftiş kurulu bulunan kurumlarda da gerekli görüldükçe görevlendirilmesi Bakanın takdirine bağlıdır.

Müfettişlerin görev ve yetkileri bir tüzük ile belirtilir.

Teftiş kurulu başkanı da teftişe yetkilidir.

SEKİZİNCİ MADDE — Hukuk müsavirliği aşağıdaki işleri yapar:

- A) Bakanlık hizmetleriyle ilgili olmak üzere görevli kuruluş tarafından hazırlanan kanun, tüzük ve yönetmelik tasarılarını incelemek;
- B) Bakanlıkça verilen sözleşme ve şartlaşma tasarılarını incelemek;
- C) Bakanlık kuruluşlarıyla gerçek ve tüzel kişiler arasındaki her türlü anlaşmazlıkları inceliyerek oy bildirmek;
- D) Memurların vazifelerinden doğan kanun kovuşturmalarına ilişkin işlemleri yapmak;
- E) 4353 sayılı kanun hükümlerine göre idare ve adalet dâvalarında gerekli bilgileri hazırlamak ve hazineyi ilgilendirmiyen idare dâvalarında Bakanlığı temsil etmek;
- F) Bakanlıkça verilecek başka işler hakkında düşüncelerini bildirmek.

DOKUZUNCU MADDE — Çalışma genel müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- A) İş Kanununun uygulanma alanının tâvini, iş aktı, işin tanzimi, iş hayatının denetlenme ve teftişine ait hükümlerinin yerine getirilmesiyle ilgili işlemleri yürütmek;
- B) (A) fıkrasında yazılı görevlerle ilgili kanun ve tüzüklerin tasarılarını hazırlamak.

ONUNCU MADDE — İsci sağlığı genel müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- A) İş Kanununun işçilerin sağlığını koruma ve iş emniyeti, iş ve işçi bulma ve sosyal yardımlara ilişkin hükümlerinin uygulanmasını sağlamak;
- B) Anılan kanun sümülü dışında kalan işverlerinde çalışanların iş kazaları ve meslek hastalıklarının tazmini hakkındaki kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili işlemleri yürütmek;
- C) Çalışma gücünü artıracak ve enerji israfını önleyecek usulleri araştırmak.

ON BİRİNCİ MADDE — Zatisleri müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- A) Göreve alma, görevden çıkarma, yükselme, iş değiştirme, değerlendirme, cezalandırma, izin verme, emeklilik ve yetim aylıkları bağlama gibi Zatislerini yapmak;
- B) Aylık, ücret ve hür türlü hak etme işlerini yapmak;
- C) Memurları seçme ve disiplin komisyonlarının vazı işlerini görmek ve memur görevlerinden doğan dâvaların işlemlerini hazırlamak;
- D) Açık ve gizli kütükleri tutmak, kıdem ve yükselme tablolarını düzenleyip vâp etmek.

ON İKİNCİ MADDE — Levazım müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- A) Döşeme, demirbaş, kırtasive, basılı kâğıt ve öteberi gibi levazım ve ihtiyaçları sağlamak;
- B) Ayniyat dağıtımını sağlamak ve hesaplarını düzenlemek.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Seferberlik müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- A) Bakanlık sefer hazırlıklarını bir elden çevirmek ve idare etmek;
- B) Bakanlık ve Bakanlığa bağlı kuruluşların pasif korunma işlerini düzenlemek;
- C) Bakanlık memur ve hizmetlilerinin askerlik ve kütükleme işlerini yapmak.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — Kâğıt işleri müdürlüğü Bakanlığa gelen ve Bakanlıktan çıkan bütün kâğıtları çabukluk ve düzenle kayıtlamak ve yerlerine yollamak ve Bakanlık dairelerinin dosyalarını düzenlemek ve saklamakla görevlidir.

ON BEŞİNCİ MADDE — Çalışma müdürleri buldukları il veya bölgede, bu kanunun 1 nci maddesinde yazılı görevleri yerine getirmekle ödevlidirler.

ON ALTINCI MADDE — Memurları seçme ve disiplin komisyonları müsteşarın başkanlığı altında araştırma ve teftiş kurulları başkanlarıyla hukuk müşaviri, çalışma genel müdürü, işçi sağlığı genel müdürü ve zatişleri müdüründen kurulur.

Memurları seçme ve disiplin komisyonlarının görevleri şunlardır:

A) 14 ncü dereceden 6 ncı (6 içinde) dereceye kadar olan memurları göreve almak, yükseltmek, yerini değiştirmek, işini değiştirmek, becayış etmek için vereceği kararları Bakanın tasvibine arz etmek;

B) Bakanlık kadrosuna girmiş olanlar hakkında mevzuata göre disiplinle ilgili hükümleri vermek.

ON YEDİNCİ MADDE — Çalışma Bakanının veya müsteşarın başkanlığı altında, Bakanlıklardan gönderilecek tam yetkili birer temsilci ile 4792 sayılı kanunun 12 nci maddesinde gösterilen işçi ve işveren temsilcilerinden toplu bir çalışma meclisi kurulur.

Çalışma meclisi Bakanlıkça belli edilen zamanda toplanır ve çalışma hayatıyla ilgili olmak üzere Bakanlıkça verilecek konular hakkında inceleme ve görüşmelerde bulunarak düşüncelerini bildirir.

Çalışma meclisinin Ankara dışından gelen işçi ve işveren üyelerine Bakanlıkça konulacak esaslara göre yolluk ödenir.

4792 sayılı kanunun 25 nci maddesi hükmü çalışma meclisine katılacak işçi üyeler hakkında da uygulanır.

ON SEKİZİNCİ MADDE — Bakanlık memurlarından 5 ncı ve daha yukarı derecede bulunanlarla Bakanlık müfettişleri müşterek karar ve Cumhurbaşkanının onamasıyla ve bunların dışında kalanlar Bakanlıkça göreve alınırlar.

ON DOKUZUNCU MADDE — Çalışma Bakanlığı, memur ve hizmetlilerinden herhangi birini Bakanlık kuruluşu ve açık görev bulunup bulunmamasıyla bağlı olmaksızın, kadroda gösterilen ödeneği ile merkez veya illerde görevlendirebilir.

YİRMİNCİ MADDE — Çalışma Bakanlığı, lüzum göreceği memurlarını tekâmül kurslarına çağırır.

YİRMİ BİRİNCİ MADDE — Çalışma Bakanlığının bağlı (1) sayılı cetvelde yazılı kadroları, 3656 sayılı kanuna bağlı (1) sayılı cetvele eklenmiş, bunlardan uzmanlık yerleri, bağlı (2) sayılı cetvelde gösterilmiştir.

GEÇİCİ BİRİNCİ MADDE — Yürürlükte bulunan kanunlarda bu kanunun birinci maddesindeki konulara ilişkin yetki ve görevler Çalışma Bakanlığına geçmiştir. Bunlardan şimdiye kadar başka Bakanlık ve idarelerce yürütülmekte olanlar, Çalışma Bakanlığının devredilinceye kadar aynı Bakanlık ve idarelerce yürü-

tülür. Devretme zamanı ve şekli Bakanlar Kurulu kararıyla belli edilir.

GEÇİCİ İKİNCİ MADDE — Ekonomi Bakanlığının bölgeler kuruluşlarında İş Kanununun uygulanmasıyla ilgili yazılar, dosyalar ve bunların saklanması mahsus demirbaşlar Çalışma Bakanlığına devrolunur.

GEÇİCİ ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanuna bağlı (3) sayılı cetvelde derece, görev ve sayıları yazılı memurluklar 1946 yılı içinde kullanılmaz. Bu cetvel 1946 yılı Bütçe Kanununa bağlı (L) işaretli cetvele eklenmiştir.

YIRMİ İKİNCİ MADDE — 22 . VI . 1945 tarihli ve 4763 sayılı kanun kaldırılmıştır.

YIRMİ ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanun 29 Ocak 1946 tarihinde yürürlüğe girer.

YIRMİ DÖRDÜNCÜ MADDE — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

29 Ocak 1946

CETVEL [1]

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık	D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
2	Müsteşar	1	125	12	Memur	1	25
<i>Özel Kalem Müdürlüğü</i>				<i>Hukuk Müşavirliği</i>			
6	Özel kalem müdürü	1	70	3	Birinci hukuk müşaviri	1	100
10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35	5	İkinci » »	1	80
<i>Araştırma kurulu</i>				10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35
2	Araştırma kurulu başkanı	1	125	12	Memur	1	25
3	Üye	3	100	<i>Çalışma Genel Müdürlüğü</i>			
6	Yayın müdürü	1	70	3	Genel müdür	1	100
7	» raportörü	1	60	5	» » yardımcısı (Aynı zamanda bir şubenin de müdürüdür).	1	80
5	Tercümeçi	2	80	3	Danışman	1	100
9	Kalem âmiri	1	40	6	Şube müdürü	4	70
10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35	9	Kalem âmiri	1	40
<i>Teftiş Kurulu</i>				10	Birinci sınıf mümeyyiz	2	35
3	Teftiş kurulu başkanı	1	100	11	İkinci » »	4	30
4	Başmüfettiş	2	90	12	Memur	3	25
5	Birinci sınıf müfettiş	2	80	<i>İşçi Sağlığı Genel Müdürlüğü</i>			
6	İkinci » »	1	70	3	Genel Müdür (Tabip)	1	100
7	Üçüncü » »	1	60	5	» » yardımcısı (Aynı zamanda bir şubenin de müdürüdür)	1	80
8	Dördüncü » »	1	50				
9	Beşinci » »	1	40				
10	Müfettiş yardımcısı	1	35				
10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35				

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık	D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
6	Şube müdürü	1	70	10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35
9	Kalem âmiri	1	40	12	Memur	2	25
11	İkinci sınıf mümeyyiz	1	30				
<i>Zatîşleri Müdürlüğü</i>				<i>İller Kuruluşu</i>			
6	Müdür	1	70	4	Bölge çalışma müdürü	6	90
8	» yardımcısı	1	50	5	» » »	6	80
10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35	6	» » »	8	70
12	Memur	2	25	7	» » »	6	60
				9	Kalem âmiri	15	40
<i>Levazım Müdürlüğü</i>				10	Birinci sınıf mümeyyiz	15	35
7	Müdür	1	60	11	İkinci » »	15	30
9	Ayniyat muhasibi	1	40	12	Memur	15	25
10	Birinci sınıf mümeyyiz	1	35				
11	Ambar memuru	2	30	<i>İş müfettişleri</i>			
<i>Seferberlik Müdürlüğü</i>				5	Birinci sınıf iş müfettişi	7	80
8	Müdür	1	50	6	İkinci » » »	7	70
12	Memur	1	25	7	Üçüncü » » »	9	60
<i>Kâğıt İşleri Müdürlüğü</i>				8	Dördüncü » » »	11	50
8	Müdür	1	50	9	Beşinci » » »	14	40
				10	İş müfettişi yardımcısı	15	35

CETVEL [2]

<i>Araştırma Kurulu</i>			<i>Çalışma Genel Müdürlüğü</i>				
3	Üye	2	100	3	Danışman	1	100

CETVEL [3]

<i>İşçi Sağlık Genel Müdürlüğü</i>			<i>İş Müfettişleri</i>				
6	Şube Müdürü	1	70	6	Bölge çalışma müdürü	1	70
<i>İller Kuruluşu</i>				5	Birinci sınıf iş müfettişi	1	80
4	Bölge Çalışma Müdürü	1	90	6	İkinci » » »	1	70
5	» » »	1	80	7	Üçüncü » » »	1	60

Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası :

29 . I . 1946 ve 1/508

Bu kanunun ilânının Başbakanlığa bildirildiğine dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası :

29 . I . 1946 ve 4/98

Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların cilt ve sayfa numaraları :

Cilt Sayfa

20 46

21 80,92,99,119,123,143